

BUITEN DE GEBAAAN DE PADEN

‘Klein land’ betekent het letterlijk, een naam die deze Zuid-Zweedse regio eigenlijk helemaal geen recht aan doet. In al haar facetten is Småland namelijk groots, ongeacht of het nu het landschap, de bevolking, geschiedenis of cultuur betreft. Met de motor door Pipi Langkous’ achtertuin voelt bijna als een reis door je eigen sprookje. Zeker wanneer je daarbij de grote wegen links laat liggen! | Tekst en foto's: Twan Hulshof |

Echt indrukwekkend was het niet bepaald, Zuid-Zweden. De pak 'm beet eerste twee uur na het verlaten van de Sontbrug, die het Deense Kopenhagen met het Zweedse Malmö verbindt (bij velen vooral bekend van de TV-serie The Bridge), waren allesbehalve enerverend. Het landschap oogt bijna Hollands: vlak, weinig begroeiing en volledig gevrijwaard van iedere vorm van drama-

tiek. Echt saai is het ook niet, maar het weet simpelweg niet de zintuigen te prikkelen. Misschien omdat het gewoon té herkenbaar is. Het passeren van het bord Småland (spreek uit: Smolland), een kilometer of vijf terug, lijkt voor het landschap echter het startsein om drastisch van karakter te veranderen. Het begint te glooien en uitgestrekte bossen dienen zich aan, net als meren. Bovendien lijken

de plaatsen niet alleen kleiner qua omvang, de intervallen waarmee ze elkaar afwisselen worden langer en langer. Met Kopenhagen kleiner wordend in de spiegels, verdween al het jachtige stadsleven, maar de serene rust die hier nu heerst is bijna overdonderend. Het loopt inmiddels tegen de middag en in Ljungby wordt daarom nog even snel geluncht. Snel, omdat er vanmiddag nog de

nodige kilometers moeten worden gemaakt. En die zullen voornamelijk over het onverhard voeren, waardoor het gemiddelde tempo zeker niet hoog zal liggen. We zijn hier op uitnodiging van MagicMotor Experience, dat ‘kantoor’ houdt in Bolmsö, een eiland in het grootste meer dat in zijn geheel in Småland ligt, het Bolmenmeer. Dat ‘kantoor’ is eigenlijk de oude boerderij van de familie van

Mats Jonsson, een aimabele Zweed die in het dagelijks leven bosbouwmachines assembleert. Hier opgegroeid kent hij de regio zijn duimpje en zo ontstond het idee voor het organiseren van offroadreizen. “Wil je de omgeving leren kennen, dan is er eigenlijk geen betere en mooiere manier dan met de motor, bij voorkeur een offroad. Buiten de gebaande paden leer je namelijk het echte

Rijden over het erf van een ander: het kan, het mag en niemand die er moeilijk over doet. In de uitgestrekte bossen kom je op een verwaalde houthakker na sowieso geen levende ziel tegen.

Småland kennen”, aldus de Zweedse filosoof annex technout annex toergids. Met dat doel kocht Jonsson in 2012 zeven Yamaha XT660R's en organiseert hij sindsdien offroad rondreizen door zijn thuisregio. En zonder nog maar een meter gereden te hebben, maakt die achtertuin nu al behoorlijk wat indruk. Dat voorspelt in ieder geval al veel goeds!

De officiële status van Småland is niet provincie of landsdeel, maar landschap. De regio heeft ook geen bestuurlijke functie, maar kent vooral een culturele achtergrond. Landschap en inwoners ontleen feitelijk hun identiteit aan het gebied, wat je ook grotendeels terugziet in de alledaagse normen, waarden en gebruiken. Eén van de meest karakteristieke elementen van de

regio wordt bijvoorbeeld gevormd door de zo bekende rode houten huizen met witte kozijnen. Het stereotype beeld van Zweden wordt dan ook al tijdens de eerste kilometers eiland af volledig bevestigd. Niet zonder reden trouwens. Dat beeld ontwikkelde zich namelijk voornamelijk tijdens de jeugd en dan vooral door de films van Pippi Langkous. De geestelijk moeder van het meisje met de rode vlechten, Astrid Lindgren, groeide op in Småland en nagenoeg alle verhalen van haar hand, onder meer De Gebroeders Leeuwenhart, Emil van de Hazelhoeve en Ronja de Roversdochter, spelen zich hier in de regio af. Het beeld heeft zich zelfs zo hardnekkig in het gemoed genesteld, dat er constant een soort van herkenning optreedt. Ieder karakteristiek huisje dat opdoemt, lijkt weer een déjà vu momentje te triggeren. Het voelt een beetje als thuiskomen. Maar afijn, Småland is meer dan alleen rode huizen, en daarvan zullen we vanmiddag al flink stuk kunnen proeven, volgens Mats dan. Eindstation van vandaag is het Wårdshus in Ullinge, via de geplande route nog een flinke 170 kilometer verwijderd, zo verklapt het navigatiesysteem. Nadat we het Bolmsö achter ons hebben gelaten, gaat het linksaf

richting Forsheda. De nazomerzon staat hoog aan de hemel en weet het kwik tot een uiterst aangename 22 graden op te sturen. Perfect, offroad rijden is toch een stuk intensiever asfalttjgeren, aan tropische temperaturen dus absoluut geen behoefte. Bovendien melden verschillende weer-apps dat het de komende dagen ook zo blijft. Hoe zat het ook alweer met goed begin en half werk?

De eerste kilometers voeren nog over het asfalt, dat zich in levendige bochten rond de bosrijke heuvels kronkelt, maar al na een kilometertje of zes dient de eerste gravelweg zich aan. Een brede, voor Zweedse begrippen relatief drukke weg, getuige de twee platgereden sporen die als een volledig symmetrische dubbele lijn richting horizon verdwijnen. Een uitstapje naast het asfalt betekent in Nederland doorgaans drukken van de snelheid, maar de grip die het vast gereden gravel biedt is opvallend goed. De XT's zijn uitgerust met redelijk beschaafd allroad schoeisel, dus geen noppenbanden, maar zelfs een normale toerband zou hier prima uit de voeten kunnen. Zolang je er maar mee in het spoor blijft tenminste, daarbuiten biedt het losse gravel maar weinig grip

Na honderd kilometer over gravel, zand en stenen vormt een picknickbankje een welkome afwisseling.

en pluk je de vruchten van het redelijk grove profiel. Ergens in de buurt van Hånger wordt het parcours ineens een heel stuk technischer. Een uiterst smal bospad, dat de naam pad eigenlijk niet mag dragen maar verbaazingwekkend genoeg gewoon als doorgaande weg op de GPS wordt aangeduid, kruipt gestaag de hoogte in, verdwijnt na een meter of vijftig tussen het groen van dennenbos,

De houtindustrie is een van de grote economische pijlers van Småland, waar relatief ook veel meubelfabrieken, onder meer IKEA, gevestigd zijn.

Rijden over het erf van een ander: het kan, het mag en niemand die er moeilijk over doet. In de uitgestrekte bossen kom je op een verdwaalde houthakker na sowieso geen levende ziel tegen.

Småland kennen”, aldus de Zweedse filosoof annex technout annex toergids. Met dat doel kocht Jonsson in 2012 zeven Yamaha XT660R's en organiseert hij sindsdien offroad rondreizen door zijn thuisregio. En zonder nog maar een meter gereden te hebben, maakt die achtertuin nu al behoorlijk wat indruk. Dat voorspelt in ieder geval al veel goeds!

De officiële status van Småland is niet provincie of landsdeel, maar landschap. De regio heeft ook geen bestuurlijke functie, maar kent vooral een culturele achtergrond. Landschap en inwoners ontleen feitelijk hun identiteit aan het gebied, wat je ook grotendeels terugziet in de alledaagse normen, waarden en gebruiken. Eén van de meest karakteristieke elementen van de

regio wordt bijvoorbeeld gevormd door de zo bekende rode houten huizen met witte kozijnen. Het stereotype beeld van Zweden wordt dan ook al tijdens de eerste kilometers eiland af volledig bevestigd. Niet zonder reden trouwens. Dat beeld ontwikkelde zich namelijk voornamelijk tijdens de jeugd en dan vooral door de films van Pippi Langkous. De geestelijk moeder van het meisje met de rode vlechten, Astrid Lindgren, groeide op in Småland en nagenoeg alle verhalen van haar hand, onder meer De Gebroeders Leeuwenhart, Emil van de Hazelhoeve en Ronja de Roversdochter, spelen zich hier in de regio af. Het beeld heeft zich zelfs zo hardnekkig in het gemoed genesteld, dat er constant een soort van herkenning optreedt. Ieder karakteristiek huisje dat opdoemt, lijkt weer een déjà vu momentje te triggeren. Het voelt een beetje als thuiskomen. Maar afijn, Småland is meer dan alleen rode huizen, en daarvan zullen we vanmiddag al flink stuk kunnen proeven, volgens Mats dan. Eindstation van vandaag is het Wårdshus in Ullinge, via de geplande route nog een flinke 170 kilometer verwijderd, zo verklapt het navigatiesysteem. Nadat we het Bolmsö achter ons hebben gelaten, gaat het linksaf

richting Forsheda. De nazomerzon staat hoog aan de hemel en weet het kwik tot een uiterst aangename 22 graden op te sturen. Perfect, offroad rijden is toch een stuk intensiever asfalttjgeren, aan tropische temperaturen dus absoluut geen behoefte. Bovendien melden verschillende weer-apps dat het de komende dagen ook zo blijft. Hoe zat het ook alweer met goed begin en half werk?

De eerste kilometers voeren nog over het asfalt, dat zich in levendige bochten rond de bosrijke heuvels kronkelt, maar al na een kilometertje of zes dient de eerste gravelweg zich aan. Een brede, voor Zweedse begrippen relatief drukke weg, getuige de twee platgereden sporen die als een volledig symmetrische dubbele lijn richting horizon verdwijnen. Een uitstapje naast het asfalt betekent in Nederland doorgaans drukken van de snelheid, maar de grip die het vast gereden gravel biedt is opvallend goed. De XT's zijn uitgerust met redelijk beschaafd allroad schoeisel, dus geen noppenbanden, maar zelfs een normale toerband zou hier prima uit de voeten kunnen. Zolang je er maar mee in het spoor blijft tenminste, daarbuiten biedt het losse gravel maar weinig grip

Na honderd kilometer over gravel, zand en stenen vormt een picknickbankje een welkome afwisseling.

en pluk je de vruchten van het redelijk grove profiel. Ergens in de buurt van Hånger wordt het parcours ineens een heel stuk technischer. Een uiterst smal bospad, dat de naam pad eigenlijk niet mag dragen maar verbaazingwekkend genoeg gewoon als doorgaande weg op de GPS wordt aangeduid, kruipt gestaag de hoogte in, verdwijnt na een meter of vijftig tussen het groen van dennenbos,

De houtindustrie is een van de grote economische pijlers van Småland, waar relatief ook veel meubelfabrieken, onder meer IKEA, gevestigd zijn.

Soms voelt het rijden als een reis terug in de tijd, zoals iets voorbij Eksjö in het noorden van Småland.

om zich vervolgens weer te verbreden. De mosachtige ondergrond maakt plaats voor dikke stenen, waarop de banden tevergeefs zoeken naar constante grip. Mats heeft de pas er nog altijd goed inzitten, wat het geheel toch net wat uitdagender maakt. De moeilijkheidsgraad van het offroad rijden hier valt behoorlijk mee, ook als absolute beginner kun je hier uitstekend uit de voeten, maar in combinatie met een wat hoger tempo biedt het ook meer dan voldoende uitdaging voor doorgewinterde endurorijders. Een kilometer of wat slingert het pad door een uitgestrekt woud van dennen, om uiteindelijk schijnbaar uit het niets bij een klein meertje uit te monden. Een paar kleine vakantiehuizen

aan de oever vormen de eerste tekenen van beschaving sinds minimaal een uur. Niets zijn we gedurende die tijd tegengekomen, geen auto's, mensen, dieren of huizen, helemaal niets. Wie hier ongestoord tot rust wil komen, hoeft blijkbaar alleen maar vijf minuten links of rechts de natuur in te wandelen. De zon staat al vrij laag aan de hemel wanneer we tegen zessen wanneer we de parkeerplaats van het Wårdshus oprijden. Een behoorlijk chique etablissement met een fabelachtig mooie ligging aan de oever van het Södra Vixenmeer. Na een heerlijk avondmaal met lokale producten wordt snel het mandje opgezocht. Morgen staan er flink wat kilometers op het program!

Het loopt 's ochtends net tegen achten, toch zijn Mats en volgautochauffeur Zingan al druk in de weer met het prepareren van de motoren. Gingen we gisteren vooral in noordelijke richting, vandaag voert de route eerst richting oosten, waarna het verder naar het zuiden gaat tot aan Kosta. Eerst echter even tanken in Eksjö, als vandaag hetzelfde brengt als gisteren, zijn de tankstations onderweg dun gezaaid. Bij de pomp heeft een camperbestuurder nog een paar waarschuwendende woorden paraat: "Het is nog vroeg, dus er is een goede kans dat je in de bossen elanden tegenkomt, wees op je hoede." Een nogal wrange manier om aan je einde te komen, toch komt het volgens Mats veel voor in deze contreien. "De mannetjes kunnen tot achthonderd kilo wegen, alsof je een muur raakt", klinkt het bemoedigend. Hoewel best benieuwd naar zo'n beest, is het vooruitzicht naar een dergelijk innig rendez-vous met de Zweedse fauna niet heel aantrekkelijk. De kans dat we ze tegenkomen is volgens Mats echter gering, "dan moet je echt nog veel vroeger je nest uit."

De etappe vandaag voert grotendeels over technisch uitdagende boswegen. Als de enkelspoorwegen al worden gebruikt, dan met name door land- en bosbouwverkeer. Buiten wat wandelaars in de nabijheid van grote wegen, is er echter geen sterveling te zien. De nog wat frisse ochtendlucht in de bossen is verzadigd met de geur van dennen-naalden, bij tijd en wijle verdrongen door dat van zoet water. Tienduizend meren schijnt Zweden te hebben, vijftienduizend daarvan lig-

gen er in Småland en elke weet op de een of andere manier weer te verrassen. Deze magistrale omgeving prikkelt het gemoed. Water fascineert, eindeloos lijkend groen fascineert, beide bij elkaar helemaal. Maar ook wanneer de menselijk beschaving zich aandient in de vorm van de karakteristieke houten huizen met unaniem strak gemaaide tuinen, verroeste wegwijzers of overwoekerde, vervallen schuren en 'vergeten' machines, is het smullen geblazen, alsof je door je eigen Lindgren-film rijdt. Eveneens kenmerkend voor de regio zijn de ontelbare natuurstenen muren. Een soort van noodzakelijk kwaad. Nadat het ijs van de laatste ijstijd zich had teruggetrokken, bleven er talloze stenen, keien en rotsen achter. Voor het cultiveren van landbouwgrond werden de stenen gestapeld, als een soort van natuurlijke afrastering. Geeft toch een mooi tintje aan het landschap en oogt heel wat fraaier dan een paar rasterpalen met prikkeldraad.

Water fascineert, met vijftienduizend meren zit je wat dat betreft in Småland gebeiteld. Samen met het aangename klimaat de reden dat veel Zweden er een vakantiehuis.

INFO SMÅLAND ZWEDEN

Småland is één van de **25** zogenaamde **landschappen van Zweden**. Deze hebben geen bestuurlijke functie, die taak ligt bij de provincie, maar vooral een culturele en/ of folkloristische. Vraag een Zweed waar hij vandaan komt en hij zal nooit de provincie noemen waar hij woont, maar het land-schap. **Småland**, dat ruwweg een opper-vlakte heeft van driekwart Nederland, vol-doet in bijna alles aan het stereotypebeeld van Zweden: wijds, rode houten huizen met witte kozijnen, veel bos en nog meer meren. Hoewel volledig gevrijwaard van hoge bergen biedt het een keur aan prach-tige, goed geasfalteerde wegen die zich als een achtbaan over de glooiende hellingen slingeren. Een walhalla voor motorrijders dus. Wil je het land/landschap en haar bevolking echt in al haar facetten ontdek-ken, ga dan van de gebaande paden af.

Ligging: Noord-Europa, Zuid-Zweden
Grootste steden: Jönköping en Växjö
Afstand vanaf Utrecht: 900 km (Växjö)
Buurlandenschappen: Västergötland, Öster-götland, Gotland, Öland, Blekinge, Skåne en Halland
Oppervlakte: 29.330 km² (3/4 Nederland)
Inwoners: 710.000 (2004)
Hoogste punt Tomtabacken (377 meter)
Toeristische trekpleister: nationaalparken Store Mosse, Norra Kivill en Blå Jungfrun, Sångbäckens Kronopark met de langste zipline van Noord-Europa (1.550 meter met elf tussenstations), Glasriket (glaskunst van 13 verschillende glasfabrieken), plaatsen als Växjö, Kalmar en Vimmerby (geboorteplaats Astrid Lindgren) en natuurlijk de uitgestrekte meren en bossen, evenals de prachtige kust-lijn met de Tjustarchipel.
Taal: Zweeds
Schrift: Latijn
Munteenheid: Zweedse Kroon (€ 1,04 is 10 Zweedse Kronen)
Tijdsverschil: geen
Klimaat: Småland kent een gematigd zeeklimaat en is qua temperatuur redelijk vergelijkbaar met Nederland, al ligt de gemid-delde dagtemperatuur zowel 's zomers als 's winters iets lager. Zweden heeft de naam koud te zijn, maar dat geldt eigenlijk vooral voor het hoge noorden, in het zuiden zijn uit-schieters in temperatuur in de zomer van 25 tot 30 graden zeker geen uitzondering. Over het algemeen is het er in de zomermaanden ronduit aangenaam.
Geografie: hoge toppen zoek je tevergeefs in deze zuidelijke Zweedse regio, wat niet wil zeggen dat het land alleen maar vlak is. Inte-gendeel, het landschap glooit weelderig en is grotendeels bedekt met bos en meren. Bijna de helft van alle Zweedse meren bevindt zich in Småland. Wie rust zoekt, is hier helemaal op z'n plaats, de veruit grootste stad (Jönkö-ping) telt nog geen honderdduizend inwoners.
Wetenswaardigheden: Zweden staat te boek als een duur land, in de praktijk valt dat echter best mee. Het prijspeil ligt niet schrikbarend veel hoger dan in Nederland, met uitzondering van alcohol dan. Voor een glas bier (0,5 liter) betaal je in een horecage-legenheid rond de acht euro.

Wanneer: door de relatief noordelijk ligging zet de herfst wat eerder in en laat de lente doorgaans iets langer op zich wachten. In april en oktober kan het weer zich nog van een grillige kant tonen, de beste tijd is daarom van mei tot en met september.
Georganiseerd reizen: de hier beschreven reis betreft een initiatief van MagicMotor Experience. Deze organisatie biedt ver-schillende offroad groepsrondreizen aan, variërend van vier tot tien dagen, waarbij je overnacht in zeer nette drie- of viersterren hotels met buitengewoon goed eten (zowel ontbijt als diner). De vluchten (transfers van en naar de luchthaven wel) zijn niet bij de reis inbegrepen (met de auto is het overigens ook prima te doen), een retourtje Kopenhagen is er echter al vanaf zo'n honderd euro.
Je rijdt met goed geprepareerde Yamaha XT660R's van de organisatie, geen hardcore enduro maar uitstekend geschikt voor de toer, omdat de motor ook nog enige mate aan comfort biedt. Het mooiste van alles is dat de toeren uitermate geschikt zijn beginners, terwijl er voor doorgewinterde offroadrijders ook méér dan voldoende uitdaging in zit. Bij boeking wel even aangeven of je een ervaren rijder of beginner bent. Kijk voor meer info op: www.magicmotorexperience.com

Info: www.visitsweden.com

Reisduur: 4 dagen
Gereden afstand: 800 km (90% offroad)

ze er een meer ‘werkbare’ snelheid op na. Het eerste deel van vandaag voert richting het zuiden en het landschap verandert licht. Wat minder meren en meer wilgenbossen. Het is duidelijk te zien dat de herfst, ondanks dat het nog maar begin september is, voor de deur staat. Het bladerdek begint al licht naar geel te verkleuren, de lucht heeft een bijpassend gronderig najaarsbouquet. Ook de hemel doet met zijn grijze wolkendeek een duit in het herfstzakje, maar halverwege de middag komt daar verandering in. Een paar prachtige, onderhoudende technische bospassages worden onder een strakblauwe hemel verreden, waarbij het slalommen tussen de ontelbare paddenstoelen de pret alleen maar groter maakt. In Zweden kent men het public access-principe, wat onder meer inhoudt dat je zonder toestemming op iemands grond mag kamperen (mits nie-mand hier last van heeft en je je gedraagt), maar ook paddenstoelen mag plukken voor

Cultuurgebouw bij de ruïne van Piksborgs (boven), rechts de natuur die terugslaait en land- en bosbouwapparatuur overwoekert.

De kilometers rollen achteloos onder de banden van de XT door. Dennen- en wilgen-bossen wisselen elkaar af, waarbij de wegen geen respect voor privé eigendom lijken te hebben. Meer dan eens rijden midden over het erf van een boerderij of letterlijk door de achtertuin van een huis. De bewoners lijkt het nauwelijks te deren, unaniem zwaaien ze gemoedelijk naar de toch ongenode gasten. Voor wie wel eens offroad rijdt in Nederland, een ongekend scenario! Hoewel we vandaag toch een fikse 250 kilometer hebben gereden, rijden we al rond een uurtje of vijf Kosta binnen. De plaats is vooral bekend van de lokale glasblazerij, de oudste van Zweden. Kosta maakt onderdeel uit van het Glasriket, ofwel het Koninkrijk van het Glas, dat in totaal dertien glasblaze-rijen omvat. Dat die glasblazerijen allemaal hier in Småland liggen heeft trouwens een puur praktische reden, voor het stoken van de ovens was exceptioneel veel hout nodig, dat hier bijna ongelimiteerd voorradig is. Het Glasriket heeft trouwens ook een klein Nederlands tintje, de eerste glasblazers van Zweden leerden het ambacht namelijk in Delft. Dat dit stukje bedrijfsspionage haar vruchten heeft afgeworpen, zien we in het Kosta Boda Art Hotel waar we verblijven. Bijzondere fraaie glaskunststukken sieren

de lobby, maar met name het inpandige café met glazen bar, barkrukken, sfeervolle ijspe-gel plafondverlichting en diverse opvallend glascreaties is domweg een lust voor het oog. Dan hier maar even blijven hangen. Puur uit cultureel oogpunt uiteraard...

Loodgrijs is de lucht de volgende ochtend. En nog veel erger, het regent. Niet het weer dat werd beloofd. Precies op het moment dat we wegrijden wordt het gelukkig droog, maar toch. Al direct na het verlaten van Kosta schieten we een bospad op dat grotendeels met gras is overgroeid. Spek-glad, alleen al een blik op het gashendel is voldoende om de achterzijde als een blijde pup te laten kwispelen. De brede gravelpiste die zich na een kilometer of vijf aandient, wordt dan ook met open armen ontvangen. Vandaag trouwens geen Mats die het spoor trekt, de vrouwelijke gestalte van Ancki siert de gids-XT, Mats is gedegradeerd tot bestuurder van de volgauto. Ancki werkt als lerares in de toeristische sector, is een zeer begenadigd trial-rijdster, maar valt vooral op door het tempo en enthousiasme waar-mee ze praat. Zou ze net zo snel rijden als praten, dan hadden we het rijbewijs net zo goed meteen zelf kunnen inleveren bij de plaatselijke hermandad, maar gelukkig houdt

Soms voelt het rijden als een reis terug in de tijd, zoals iets voorbij Eksjö in het noorden van Småland.

om zich vervolgens weer te verbreden. De mosachtige ondergrond maakt plaats voor dikke stenen, waarop de banden tevergeefs zoeken naar constante grip. Mats heeft de pas er nog altijd goed inzitten, wat het geheel toch net wat uitdagender maakt. De moeilijkheidsgraad van het offroad rijden hier valt behoorlijk mee, ook als absolute beginner kun je hier uitstekend uit de voeten, maar in combinatie met een wat hoger tempo biedt het ook meer dan voldoende uitdaging voor doorgewinterde endurorijders. Een kilometer of wat slingert het pad door een uitgestrekt woud van dennen, om uiteindelijk schijnbaar uit het niets bij een klein meertje uit te monden. Een paar kleine vakantiehuizen

aan de oever vormen de eerste tekenen van beschaving sinds minimaal een uur. Niets zijn we gedurende die tijd tegengekomen, geen auto's, mensen, dieren of huizen, helemaal niets. Wie hier ongestoord tot rust wil komen, hoeft blijkbaar alleen maar vijf minuten links of rechts de natuur in te wandelen. De zon staat al vrij laag aan de hemel wanneer we tegen zessen wanneer we de parkeerplaats van het Wårdshus oprijden. Een behoorlijk chique etablissement met een fabelachtig mooie ligging aan de oever van het Södra Vixenmeer. Na een heerlijk avondmaal met lokale producten wordt snel het mandje opgezocht. Morgen staan er flink wat kilometers op het program!

Het loopt 's ochtends net tegen achten, toch zijn Mats en volgautochauffeur Zingan al druk in de weer met het prepareren van de motoren. Gingen we gisteren vooral in noordelijke richting, vandaag voert de route eerst richting oosten, waarna het verder naar het zuiden gaat tot aan Kosta. Eerst echter even tanken in Eksjö, als vandaag hetzelfde brengt als gisteren, zijn de tankstations onderweg dun gezaaid. Bij de pomp heeft een camperbestuurder nog een paar waarschuwendende woorden paraat: "Het is nog vroeg, dus er is een goede kans dat je in de bossen elanden tegenkomt, wees op je hoede." Een nogal wrange manier om aan je einde te komen, toch komt het volgens Mats veel voor in deze contreien. "De mannetjes kunnen tot achthonderd kilo wegen, alsof je een muur raakt", klinkt het bemoedigend. Hoewel best benieuwd naar zo'n beest, is het vooruitzicht naar een dergelijk innig rendez-vous met de Zweedse fauna niet heel aantrekkelijk. De kans dat we ze tegenkomen is volgens Mats echter gering, "dan moet je echt nog veel vroeger je nest uit."

De etappe vandaag voert grotendeels over technisch uitdagende boswegen. Als de enkelspoorwegen al worden gebruikt, dan met name door land- en bosbouwverkeer. Buiten wat wandelaars in de nabijheid van grote wegen, is er echter geen sterveling te zien. De nog wat frisse ochtendlucht in de bossen is verzadigd met de geur van dennen-naalden, bij tijd en wijle verdrongen door dat van zoet water. Tienduizend meren schijnt Zweden te hebben, vijftienduizend daarvan lig-

gen er in Småland en elke weet op de een of andere manier weer te verrassen. Deze magistrale omgeving prikkelt het gemoed. Water fascineert, eindeloos lijkend groen fascineert, beide bij elkaar helemaal. Maar ook wanneer de menselijk beschaving zich aandient in de vorm van de karakteristieke houten huizen met unaniem strak gemaaide tuinen, verroeste wegwijzers of overwoekerde, vervallen schuren en 'vergeten' machines, is het smullen geblazen, alsof je door je eigen Lindgren-film rijdt. Eveneens kenmerkend voor de regio zijn de ontelbare natuurstenen muren. Een soort van noodzakelijk kwaad. Nadat het ijs van de laatste ijstijd zich had teruggetrokken, bleven er talloze stenen, keien en rotsen achter. Voor het cultiveren van landbouwgrond werden de stenen gestapeld, als een soort van natuurlijke afrastering. Geeft toch een mooi tintje aan het landschap en oogt heel wat fraaier dan een paar rasterpalen met prikkeldraad.

Water fascineert, met vijftienduizend meren zit je wat dat betreft in Småland gebeiteld. Samen met het aangename klimaat de reden dat veel Zweden er een vakantiehuis.

INFO SMÅLAND ZWEDEN

Småland is één van de 25 zogenaamde landschappen van Zweden. Deze hebben geen bestuurlijke functie, die taak ligt bij de provincie, maar vooral een culturele en/of folkloristische. Vraag een Zweed waar hij vandaan komt en hij zal nooit de provincie noemen waar hij woont, maar het landschap. Småland, dat ruwweg een oppervlakte heeft van driekwart Nederland, voldoet in bijna alles aan het stereotypebeeld van Zweden: wijds, rode houten huizen met witte kozijnen, veel bos en nog meer meren. Hoewel volledig gevrijwaard van hoge bergen biedt het een keur aan prachtige, goed geasfalteerde wegen die zich als een achtbaan over de glooiende hellingen slingeren. Een walhalla voor motorrijders dus. Wil je het land/landschap en haar bevolking echt in al haar facetten ontdekken, ga dan van de gebaande paden af.

Ligging: Noord-Europa, Zuid-Zweden
Grootste steden: Jönköping en Växjö
Afstand vanaf Utrecht: 900 km (Växjö)
Buurlandenschappen: Västergötland, Östergötland, Gotland, Öland, Blekinge, Skåne en Halland
Oppervlakte: 29.330 km² (3/4 Nederland)
Inwoners: 710.000 (2004)
Hoogste punt Tomtabacken (377 meter)
Toeristische trekpleister: nationaalparken Store Mosse, Norra Kvill en Blå Jungfrun, Sångbäckens Kronopark met de langste zipline van Noord-Europa (1.550 meter met elf tussenstations), Glasriket (glaskunst van 13 verschillende glasfabrieken), plaatsen als Växjö, Kalmar en Vimmerby (geboorteplaats Astrid Lindgren) en natuurlijk de uitgestrekte meren en bossen, evenals de prachtige kustlijn met de Tjustarchipel.
Taal: Zweeds
Schrift: Latijn
Munteenheid: Zweedse Kroon (€ 1,04 is 10 Zweedse Kronen)
Tijdsverschil: geen
Klimaat: Småland kent een gematigd zeeklimaat en is qua temperatuur redelijk vergelijkbaar met Nederland, al ligt de gemiddelde dagtemperatuur zowel 's zomers als 's winters iets lager. Zweden heeft de naam koud te zijn, maar dat geldt eigenlijk vooral voor het hoge noorden, in het zuiden zijn uitschieters in temperatuur in de zomer van 25 tot 30 graden zeker geen uitzondering. Over het algemeen is het er in de zomermaanden ronduit aangenaam.
Geografie: hoge toppen zoek je tevergeefs in deze zuidelijke Zweedse regio, wat niet wil zeggen dat het land alleen maar vlak is. Integendeel, het landschap glooit weelderig en is grotendeels bedekt met bos en meren. Bijna de helft van alle Zweedse meren bevindt zich in Småland. Wie rust zoekt, is hier helemaal op z'n plaats, de veruit grootste stad (Jönköping) telt nog geen honderdduizend inwoners.
Wetenswaardigheden: Zweden staat te boek als een duur land, in de praktijk valt dat echter best mee. Het prijspeil ligt niet schrikbarend veel hoger dan in Nederland, met uitzondering van alcohol dan. Voor een glas bier (0,5 liter) betaal je in een horecage-legenheid rond de acht euro.

Wanneer: door de relatief noordelijk ligging zet de herfst wat eerder in en laat de lente doorgaans iets langer op zich wachten. In april en oktober kan het weer zich nog van een grillige kant tonen, de beste tijd is daarom van mei tot en met september.
Georganiseerd reizen: de hier beschreven reis betreft een initiatief van MagicMotor Experience. Deze organisatie biedt verschillende offroad groepsrondreizen aan, variërend van vier tot tien dagen, waarbij je overnacht in zeer nette drie- of viersterren hotels met buitengewoon goed eten (zowel ontbijt als diner). De vluchten (transfers van en naar de luchthaven wel) zijn niet bij de reis inbegrepen (met de auto is het overigens ook prima te doen), een retourtje Kopenhagen is er echter al vanaf zo'n honderd euro.
 Je rijdt met goed geprepareerde Yamaha XT660R's van de organisatie, geen hardcore enduro maar uitstekend geschikt voor de toer, omdat de motor ook nog enige mate aan comfort biedt. Het mooiste van alles is dat de toeren uitermate geschikt zijn beginners, terwijl er voor doorgewinterde offroadrijders ook méér dan voldoende uitdaging in zit. Bij boeking wel even aangeven of je een ervaren rijder of beginner bent. Kijk voor meer info op: www.magicmotorexperience.com

Info: www.visitsweden.com

Reisduur: 4 dagen
Gereden afstand: 800 km (90% offroad)

Net na het verlaten van Bolmsö dient de eerste gravelweg zich al aan. De eerste van vele!

consumptie. De Zweden zelf weten over het algemeen wel welke paddenstoelen eetbaar zijn, maar zeker voor een leek is het verschil tussen wel of niet giftig vaak moeilijk te zien. En aangezien er meer giftige dan niet zijn, doe je er verstandig aan om je champignons maar gewoon bij de plaatselijke buurtsuper te kopen.

Het is zondag, de laatste rijdag. De laatste dag ook van de Zweedse zomervakantie, die met een zonnige 25 graden een ongekend mooi en warm slot krijgt. De meeste Zweden verruilen hun vakantiehuis in bos of aan meer voor de echte woning. "Het kan dus wel eens druk worden", waarschuwt Anki. Nu is druk blijkbaar een behoorlijk rekbaar begrip, welgeteld komen we vier auto en één paard-met-wagen tegen die ochtend. Vandaag pakken we vooral gravelwegen, die in ruime bochten A met B verbinden. Dat er uit deze buurt zoveel goede rallyrijders komen, is geen wonder. Mogelijkheden om in alle rust te oefenen zijn er te over, meer dan eens komen we over passages waar sporen duidelijk maken dat de plaatselijke helden hier de techniek van het driften onder de knie proberen te krijgen. Geeft je wel te denken wat er gebeurt wanneer zo'n idioot plots de bocht om komt vliegen? Over vliegen gesproken, zowel de laatste kilometers terug naar Bolmsö als de tijd vliegen voorbij. Ruim achthonderd kilometer hebben we de afgelopen vier dagen gereden, stuk voor stuk enerverende. Enerverend omdat het offroadkarakter toch al een extra dimensie aan zo'n trip geeft, maar vooral de omgeving, rust en ruimte zijn magistraal. In Småland is elke kilometer smullen! <

ze er een meer 'werkbare' snelheid op na. Het eerste deel van vandaag voert richting het zuiden en het landschap verandert licht. Wat minder meren en meer wilgenbossen. Het is duidelijk te zien dat de herfst, ondanks dat het nog maar begin september is, voor de deur staat. Het bladerdek begint al licht naar geel te verkleuren, de lucht heeft een bijpassend gronderig najaarsbouquet. Ook de hemel doet met zijn grijze wolkendeek een duist in het herfstzakje, maar halverwege de middag komt daar verandering in. Een paar prachtige, onderhoudende technische bospassages worden onder een strakblauwe hemel verreden, waarbij het slalommen tussen de ontelbare paddenstoelen de pret alleen maar groter maakt. In Zweden kent men het public access-principe, wat onder meer inhoudt dat je zonder toestemming op iemands grond mag kamperen (mits niemand hier last van heeft en je je gedraagt), maar ook paddenstoelen mag plukken voor

Cultuurgebouw bij de ruïne van Piksborgs (boven), rechts de natuur die terugslaait en land- en bosbouwapparatuur overwoekert.

De kilometers rollen achteloos onder de banden van de XT door. Dennen- en wilgenbossen wisselen elkaar af, waarbij de wegen geen respect voor privé eigendom lijken te hebben. Meer dan eens rijden midden over het erf van een boerderij of letterlijk door de achtertuin van een huis. De bewoners lijkt het nauwelijks te deren, unaniem zwaaien ze gemoedelijk naar de toch ongenode gasten. Voor wie wel eens offroad rijdt in Nederland, een ongekend scenario! Hoewel we vandaag toch een fikse 250 kilometer hebben gereden, rijden we al rond een uurtje of vijf Kosta binnen. De plaats is vooral bekend van de lokale glasblazerij, de oudste van Zweden. Kosta maakt onderdeel uit van het Glasriket, ofwel het Koninkrijk van het Glas, dat in totaal dertien glasblazerijen omvat. Dat die glasblazerijen allemaal hier in Småland liggen heeft trouwens een puur praktische reden, voor het stoken van de ovens was exceptioneel veel hout nodig, dat hier bijna ongelimiteerd voorradig is. Het Glasriket heeft trouwens ook een klein Nederlands tintje, de eerste glasblazers van Zweden leerden het ambacht namelijk in Delft. Dat dit stukje bedrijfsspionage haar vruchten heeft afgeworpen, zien we in het Kosta Boda Art Hotel waar we verblijven. Bijzondere fraaie glaskunststukken sieren

de lobby, maar met name het inpandige café met glazen bar, barkrukken, sfeervolle ijspegel plafondverlichting en diverse opvallend glascreaties is domweg een lust voor het oog. Dan hier maar even blijven hangen. Puur uit cultureel oogpunt uiteraard...

Loodgrijs is de lucht de volgende ochtend. En nog veel erger, het regent. Niet het weer dat werd beloofd. Precies op het moment dat we wegrijden wordt het gelukkig droog, maar toch. Al direct na het verlaten van Kosta schieten we een bospad op dat grotendeels met gras is overgroeid. Spekglad, alleen al een blik op het gashendel is voldoende om de achterzijde als een blijde pup te laten kwispelen. De brede gravelpiste die zich na een kilometer of vijf aandient, wordt dan ook met open armen ontvangen. Vandaag trouwens geen Mats die het spoor trekt, de vrouwelijke gestalte van Anki siert de gids-XT, Mats is gedegraded tot bestuurder van de volgauto. Anki werkt als lerares in de toeristische sector, is een zeer begenadigd trial-rijdster, maar valt vooral op door het tempo en enthousiasme waarmee ze praat. Zou ze net zo snel rijden als praten, dan hadden we het rijbewijs net zo goed meteen zelf kunnen inleveren bij de plaatselijke hermandad, maar gelukkig houdt